

af, at der kun forelaae eet Tvistepunkt imellem Amtmanden og Borgerrepræsentationen, medens der i Virkeligheden forelaae to Spørgsmaal, nemlig for det Første om at paalægge Skolepenge for de betalende Børn og dernæst om Frihed til Nedsættelse eller Eftergivelse af Skolepengene for Børnenes Forældre. Disse to Punkter ere heelt igjennem i de her foreliggende Akter behandlede paa selsamme Maade fra Amtmandens Side, de ere begge erklærede for ulovmedholdige, og Ministeriet har heelt igjennem erklæret sig fuldkommen enigt med Amtmanden deri; men det gaaer dog ikke an at sige dette. Naar det maa erkjendes, hvad det jo vistnok maa, at det ene Punkt ikke var strengt lovmedholdeligt, saa siger jeg, at dersom Amtmanden og Ministeriet havde indskrænket sig til det alene, vilde denne Sag efter min bestemte Overbeviisning, naar man havde talt med de vedkommende Folk, aldeles ikke være kommen saa vidt, at det havde været nødvendigt at diktere Tvangsmulkt, thi da vilde man have givet efter, uagtet man uden Indsigelse havde ladet det Samme skee i Horsens, hvilket maatte bestyrke Skanderborgs Borgere i den Tro, at det var rigtigt. Man behandlede imidlertid det andet Punkt, med Hensyn til hvilket Borgerrepræsentationen fuldstændig var i sin lovlige Ret, paa samme Maade, man erklærede det for ulovligt og anvendte Tvangsmulkt med Hensyn dertil, men det er i denne Henseende jeg siger, at Administrationen selv senere har anerkjendt, at den har gjort et Overgreb. Saaledes maa Sagen opfattes; det Punkt, der indrømmes at kunne være seilagtigt, vilde have været afhjulpet uden disse forskjellige Sammenstød, naar Amtmanden havde indskrænket sig til det alene, men han tog det andet Punkt med og vedblev at bestyrlse Borgerrepræsentanterne for, at de ogsaa med Hensyn dertil vare gaaede ulovligt tilværks, uagtet de vidste med sig selv, at de vare i deres gode Ret. Dette gjorde, at de holdt ud saalænge, indtil de tilfids, som alle Svage, maatte bøje sig for Overmagten, og da gjorde Taalmodigheden sig gjældende, hvad der jo altid er Tilfældet, naar den Svagere giver efter. Med Hensyn til det, den ærede Minister forklærede angaaende sin Stilling overfor Indenrigsmini-

steriet, da har jeg aldeles ikke vidst, at Departementscheferne vare ansvarlige for, hvad der afgaaer fra Ministeriet; jeg har altid troet, at naar den ene Minister brevvekslede med den anden, var det den vedkommende Minister, som var ansvarlig for det Resultat, der fremkommer, og det kan jo ikke nægtes, at det er den ærede Minister, der i sin Egenstabs af Kirke- og Underviisningsminister ved denne Leilighed korresponderede med sig selv i sin Egenstabs af Indenrigsminister.

Kirke- og Underviisningsministeren: Det falder mig naturligtvis ikke ind at unddrage mig Ansvarligheden, men jeg har kun forklaret, at en Mand i forskjellige Egenstaber kan korrespondere med sig selv, uden at det bliver aldeles bethydningsløst. Hvad angaaer det, som den ærede Forespørger anførte i Begyndelsen af sit sidste Foredrag, da skal jeg indskrænke mig til den Bemærkning, at dersom der den 17de Oktober havde foreligget en Pigningsliste uden den nævnte Paastrift, saa vilde Administrationen dermed have fundet sig tilfreds. Det var Paastriften, som gjorde, at Mulkten kom til at løbe for at faae Vedkommende til at afgive den Erklæring, som de til sidst besluttede sig til. Den ærede Forespørger har iøvrigt bemærket, at Pigningen, som blev gjort under 17de Oktober, meget lidet afveg fra den tidligere; men man kan dog meget godt finde det paafaldende, at man seer, at der i en By som Skanderborg kun er 2, der kunne betale Skolepenge, og at alle de Andre ere saa fattige, at de ikke kunne betale dem; det forekommer mig, at der i et saadant Tilfælde er al Anledning til at henvende Vedkommendes Opmærksomhed paa, om de ikke ogsaa med Hensyn hertil skulde have gjort sig skyldige i en urigtig Opfattelse, navnlig naar man seer, at de i eet Punkt saa grovelig have tilfidesat Lovens Forskrifter. Hvad det af mig givne Svar paa den egentlige Forespørgsel angaaer, da vil jeg bede, at man vil sammenholde det første Svar med det sidste, og man vil finde, at de meget godt stemme med hinanden.

Da ellers Ingen begjærede Ordet, erklæredes Forespørgselen for sluttet.